

Ons ziekenhuis is een dorp in de stad. Jan Van Rompaey trok naar de koffiешop van campus Gasthuisberg. Om er te luisteren naar gewone en bijzondere verhalen van mensen die hier passeren. Op goed geluk spreekt hij hen aan, zelden weigeren ze een gesprek.

TEKST: JAN VAN ROMPAEY

WACHTEN OP WAT DE TOEKOMST BRENGT

Ze is pas 12 en de blauwe hoofddoek verraadde waarom ze hier is: lymfeklierkanker, nu vijf maanden geleden vastgesteld. Haar vader is de tel kwijt, zo vaak hebben ze hier al koffie gedronken. Hij werkt als computerspecialist bij een bank in Brussel. Een soepele werkverdeling maakt dat hij haar dag in dag uit vanuit Limburg kan brengen. Moeder blijft liever op de achtergrond ("Mijn mama staat niet graag op de foto").

Johny: "Het begon met hoesten en veel antibiotica, tot men de ware oorzaak ontdekte. Het was een hard verdict, maar er was geen tijd om te treuren: we werden meegezogen in een wervelstorm. We leefden niet, we wédden geleefd, maandenlang van de ene onzekerheid naar de andere. Emily kreeg chemo, maar gelukkig geen bestraling. Op de laatste scan, op nieuwjaarsdag nota bene, was er geen spoor meer van een tumor te zien. Nu moet haar lichaam zijn eigen weerstand beginnen op te bouwen. Helemaal gerust ben je nooit." "Ze moet binnenkort weer naar school, maar hoe moet dat, nu ze haar mooie lange haren verloren heeft en nu de cortisone haar frêle lichaam zo zichtbaar heeft doen aankomen? Hoe gaan de andere kinderen reageren? Zal ze gepest worden? Hoe hard kunnen kinderen niet zijn voor elkaar?"

In hoeverre heeft dit alles de gang van zaken in jullie gezin veranderd?

Johny: "Werk en carrière moet je tijdelijk vergeten. Dat is nu onbelangrijk geworden. Gelukkig kon ik rekenen op een begripvolle

werkgever. Ik ben blijven werken in de mate van het mogelijke en kon het redden dankzij de flexibele werkuren en thuiswerk. Ik moet zeggen: de lange wintermaanden zijn echt voorbijgevlogen. Een rollercoaster, je duikt van de ene dag in de andere."

Zijn jullie bang geweest?

Johny: "Ja, en nog altijd. Het is een angst die nooit helemaal weg is. Over enkele maanden volgt opnieuw een scan. We kijken er niet naar uit. Wat zal die scan uitwijzen? Ik hoop dat de angst wegebt, maar ik geloof niet dat dat zal gebeuren."

Artsen spelen ook opeens een belangrijke rol in je leven ...

Johny: "Ik wil geen afbreuk doen aan andere ziekenhuizen, maar ik ben toch blij dat ze ons naar hier verwezen hebben. Ik vind openheid erg belangrijk, en die hebben we hier gevonden. Artsen moeten niet rond de pot draaien. Ze hebben ons altijd eerlijk gezegd hoe de situatie was en het is precies verlopen zoals ze voorspeld hadden. Daardoor zijn we ook altijd vertrokken vanuit de

ingesteldheid: het komt wel goed. Dat voelt een kind ook."

Hebben jullie daar ook met Emily over gesproken?

Johny: "Ik vond niet dat we dat moesten doen. We moeten haar er niet mee belasten, vind ik. We peilen natuurlijk of ze weer naar school wil en je ziet dat ze daar aan toe is. We zien ook hoe ze ondanks alles even vrolijk blijft. Zo'n kind is sterk, soms moeten we haar zelfs intomen."

Hebben jullie nog kinderen?

Johny: "Een broertje van ruim een jaar jonger. Dat maakt het moeilijk: we zijn met zijn zus bezig, maar je andere kind heeft ook recht op onze volle aandacht. In het begin had hij het zelfs moeilijker dan zijn oudere zus: ze gingen altijd samen naar school, twee handen op één buik. Ze zochten mekaar zelfs op tijdens de speeltijd. Ze volgden ook samen muziekschool, maar zijn zus moest afhaken. Nu gaat hij alleen op weg. We hebben hem echt moeten pampieren."

JOHNY (48) EN EMILY (12)

Bezorgde vader en vrolijke dochter: sinds ze lymfeklierkanker kreeg, veranderde hun leven drastisch.

Is jullie leven ingrijpend veranderd?

Johnny: “Ja. We genieten meer van het moment zelf: pluk de dag. Ik maak me ook minder zorgen over later. De zorgen van vandaag zijn groter dan die van later, denk ik dan. Dus moeten we er meer aandacht aan besteden. We proberen zoveel mogelijk positieve dingen te puren uit wat ons nu overkomen is. Wij zijn niet veranderd, maar toch hebben mensen het soms moeilijk om met ons om te gaan. Er zijn mensen die gewoon niet meer opdagen, uit schrik dat ze niet weten hoe zich te gedragen.”

Hoe moeten ze zich dan gedragen?

Johnny: “Gewoon doen! Ik besef wel dat het niet eenvoudig is. Mensen zijn natuurlijk

aangeslagen. Er was een leerkracht die we heel goed kennen, maar die toch met angst in de ogen binnenkwam en met een klein hartje vertrok. Pas nu begint ze wat open te bloeien. Wij doen ook zo normaal mogelijk, maar precies daar kunnen sommige mensen niet mee om.”

Hoe zul je later op deze episode terugkijken?

Johnny: “Het heeft de hechte familieband die er al was nog versterkt. Ik hoop vooral dat het voor Emily een belangrijke levensles zal zijn. Ze heeft veel meegemaakt terwijl de anderen speelden: ze zal anders in het leven staan. En dat zal haar helpen om een goed mens te worden. Op die manier beke-

ken heeft het haar goed gedaan.”

“Ik heb ook geleerd dat je in deze moeilijke omstandigheden een kind niet te veel moet verwennen. Dat is niet makkelijk, maar je moet de juiste balans vinden, in het voordeel van het kind. Kinderen zijn geneigd om daar anders misbruik van te maken (*lacht*).”

“Wij zullen geconfronteerd worden met een eeuwige onzekerheid in de zin van: het kan ons weer overkomen. En elke hoestbui is verdacht. Maar het zal ook een periode blijven die ons geleerd heeft te genieten van elk mooi moment dat ons gegund wordt. Ik heb geleerd dat werken ook niet altijd alles is. Maar dat moet ik niet tegen jou zeggen, Jan (*lacht*).”

“

“Artsen moeten niet rond de pot draaien”

ARLETTE (69) EN WILLY (72)

Vijftig jaar getrouwd. Zij is ziek en angstig voor wat nog komen zal.

NIETS IS NOG WAT HET WAS

Ze valt op in de koffieshop: rode hoofddoek, roze trui, rode sjaal. Maar ze kijkt triest, haar ogen verraden moeilijke tijden. Hij zit naast haar, legt zijn hand soms begripvol op haar schouder, kijkt daarbij zorgelijk.

Willy: “Het is begonnen op vakantie, twee jaar geleden. Pijn in haar arm. We wisten meteen dat het geen gewone pijn was. Pijnstillers hielpen niet en we zijn meteen teruggekeerd, ook al omdat we niet in een Frans ziekenhuis wilden terechtkomen. Thuis bleek het kanker te zijn, een tumor net onder de borsten met uitzaaiingen naar de benen. Ze is nu bezig met haar vierde behandeling, we wachten alweer af. Ze krijgt chemo en botversterkers.”

“In die twee jaar is ze sterk achteruitgegaan. Mijn vrouw was actief in het sociale leven, voorzitter van een vrouwenbeweging, Lourdeswerking, noem maar op. Allemaal gedaan. ’s Morgens neemt ze een douche en daarmee is haar energie al opgebruikt. Vanaf het begin hebben de dokters gezegd dat we

niet moesten rekenen op genezing, alleen op stabilisering. Dat is niet leuk om te horen. Dat ze kanker had, kwam al hard aan. Toen bleek dat er geen genezing mogelijk was, tja ...”

Arlette: “We hebben het heel moeilijk verwerkt. Het was alsof de grond onder onze voeten wegzakte. Niets is nog wat het was. Elke dag komt een vriendin wat bijpraten: dat helpt, maar die vertrekt dan en daar zit ik, in mijn rolstoel. En dan die chemo ... Bijvoorbeeld: het tandbot wordt zwak, ze hebben al mijn tanden moeten verwijderen. De ziekte op zichzelf is erg, maar de gevolgen van de behandeling zijn soms erger.”

Willy: “Ik heb zelf een bypass gekregen, ze hebben mij dus ook niet gespaard, maar nu trek ik mij volledig aan haar op. Het leven kreeg voor mij een betekenis: ik moet haar

helpen en bijstaan. De ziekte van mijn vrouw beheerst nu mijn leven en daarbuiten blijft er niet veel over.”

Jullie zullen zich het pensioen wel anders voorgesteld hebben?

Willy: “Hier hebben we nooit aan gedacht. Haar jongste broer is gestorven aan kanker, we waren er van dichtbij bij betrokken, maar geen moment denk je: dat kan ons ook overkomen. Heel ons leven is overhoopgehaald. Voorheen keken we altijd uit naar de vakantie, meestal in Frankrijk: voorgoed voorbij. We hebben kinderen en kleinkinderen, daarvoor leven we nu. En het moet gezegd, we worden goed geholpen. De familie staat er als we ze nodig hebben, we krijgen alle mogelijke sociale hulp.”

Hoe ziet de toekomst eruit?

Willy: “Alle mogelijkheden zijn nog niet uitgeput, zeggen de artsen.”

Arlette (*verontwaardigd*): “Jaja, dat zeggen ze, maar ik moet het intussen uithouden. Willy beseft dat niet altijd. En het houdt niet op. Mijn geheugen hapert, ik begin veel te vergeten. Nu hoor ik weer dat ook mijn nieren aangetast zijn. Mijn man rekent op de vooruitgang van de wetenschap, maar ik niet. Mijn armen doen nog altijd pijn, dat voelt als een soort band rond mijn lichaam. De angst voor wat komen gaat is er de hele tijd. Dat zit in mijn hoofd.”

Kunnen jullie daarover praten?

Willy: “Moeilijk. (*kijkt naar zijn vrouw die niet reageert*). Bijvoorbeeld: in het begin kregen we papieren over euthanasie. Daar heb ik het met mijn zoon over gehad, niet met haar, dat ging niet. Dat is ... niet bespreekbaar. En eigenlijk (*aarzelt*) wil ik dat zelf ook

niet. Ik ben daar niet voor te vinden. Geef toe, het is een moeilijk onderwerp.”

“We hebben een vriend die na een zwaar ongeval vijftig jaar in een rolstoel heeft gezeten, al die jaren diep ongelukkig was en uiteindelijk euthanasie heeft laten toepassen. De man kon niets meer. Ik begrijp dat, ik vind het heel moedig, maar langs de andere kant heeft hij daarmee toch alles opgegeven. Als er op televisie al eens een reportage over te zien is, laat ik die aan mij voorbij gaan. Ik wil er niets van weten.”

Wil je dan ook niet denken aan een mogelijke slechte afloop?

Willy: “Nee, daar ben ik niet mee bezig. Ik heb zelf een hartfalen doorgemaakt en heb een tijd in coma gelegen. Maar altijd dacht ik: het kan nog erger. Daar heb ik mij aan opgetrokken. Die andere mensen moesten aan de dood denken, ik niet.”

Arlette: “Maar altijd als ik naar het zieken-

huis kom, krijg ik slecht nieuws.”

Willy: “Nee, dat is niet waar. Het is wel altijd iets: bloed, nieren ... Maar dan zeggen ze ook weer dat ze een nieuwe chemo gaan toepassen. Dat geeft ons, enfin, mij toch weer hoop op beterschap. En hier in het dagziekenhuis komen wel 250 patiënten per dag, daar halen ze er toch veel van door.”

Arlette: “Ach, als ik nog maar wat kan blijven leven. Zoals vroeger wordt het toch nooit meer. En tenslotte heb ik hém nog (*legt haar hand op zijn arm*). Ik moet 's nachts maar zijn naam roepen en meteen staat hij aan mijn bed. Ik zie hem nog eens de trap afdonderen.”

Willy: “Dit jaar zijn we vijftig jaar getrouwd. Dat wordt zeldzaam en dat zegt ook veel. Al bij al hebben we een goed leven gehad. Ik had een leuke job, we gingen graag op vakantie. Dat is nu allemaal gedaan. Maar we hebben mekaar nog.”

Service Residentie Populierenhof

POPULIERENLAAN 10
3001 HEVERLEE-LEUVEN
☎ 016/20 14 64

Sinds 1982 zijn wij de referentie voor zorgeloos genieten in een rustige, en groene omgeving.

Wij staan garant voor een humane, hoog kwalitatieve en toegankelijke dienstverlening, waaronder een eigen warme keuken, professionele administratieve service en een deskundig zorgteam 24 uur per dag 7 dagen per week.

Genieten van uw zelfingerichte flat met 100% privacy in een ongedwongen en aangename sfeer.

Directeur: Mevrouw Sabine Troch
e-mail: populier.dir@armonea.be
website: www.armonea.be

SHAI (33)

Opgewekte Surinamer die blijft dromen van een gezinnetje met kinderen.

KOPPIG, JONG & STERK

Shai zit aan een tafeltje van de koffiешop opgeruimd voor zich uit te kijken. Een lege koffiekop wijst erop dat ze met zijn tweeën zijn, maar zijn vrouw houdt zich bij familie op, ergens in dit gigantische ziekenhuis. Shai wacht geduldig. Hij kent dit huis.

Shai: “Ik kom uit Nederland, maar we zijn in België komen wonen omdat we een sterke kindervens hebben. We hebben op dat vlak al veel meegemaakt: hormonen, medicatie, spuitjes, zonder resultaat. Uiteindelijk zijn we in dit ziekenhuis terechtgekomen, om met in-vitro fertilisatie te beginnen. Algauw droeg mijn vrouw een tweeling, maar die kwam prematuur op de wereld en was niet levensvatbaar. Vorig jaar kwam er nog een tweeling: de baby’s werden levend geboren maar stierven na één dag in de couveuse door bloedvergiftiging. Op die manier zijn we ondertussen al negen jaar bezig, maar we geven niet op. We gaan opnieuw proberen met in vitro.”

Hoe moet ik jullie noemen? Moedig? Koppig?

Shai: “Zeg maar: koppig. We zijn nog jong, we kunnen het hebben, absoluut. Ik ben nog

maar 33, mijn vrouw is 27, dat is nog een jong kippetje (*lacht*). Mijn vrouw heeft een ongewoon sterke kindervens, al van jongs af aan. Ik heb haar altijd met kinderen weten spelen. Het heeft ons veel verdriet gedaan telkens als het fout liep. Maar het moet gezegd, in dit ziekenhuis kregen we veel ondersteuning; dat maakte weer veel goed. “Vandaag zijn we hier niet omwille van onze kindervens. De schoonbroer van mijn vrouw heeft kanker, een tumor in de borst. Bij een ingreep in Nederland ging het mis. Daar is hij nu uitbehandeld: ze zeggen dat ze niets meer voor hem kunnen doen. Omdat het hier een vooraanstaand ziekenhuis is, hopen we dat ze hem toch nog willen of kunnen behandelen. Hij is tenslotte nog maar 43: we kunnen niet aanvaarden dat hij ten dode is opgeschreven. Hij heeft een sterke levenswil, zoals wij allemaal in

de familie. We zien het leven positief in, we lachen veel. We helpen mekaar waar het kan. En we komen mee naar dit ziekenhuis omdat we het kennen en hier al zoveel hebben meegemaakt met de tweelingen. En ook een beetje om hem wegwijz te maken. Voor een Hollander in België is het even wennen: als je met de auto komt moet je weten dat ‘afrit’ hier eigenlijk ‘afslag’ betekent (*lacht*.)”

Je kent je weg in het ziekenhuis ondertussen.

Shai: “Vorig jaar kreeg ik zelf een herseninfarct, zodat we onze kindervens even opzij moesten zetten. We hadden veel meegevoelt, ik had zoveel moeten opkroppen, misschien kwam het daardoor? Ik zag mijn volmaakte toekomstbeeld verloren gaan: gezinnetje, kinderen, huisje. Dat was hard. Op een nacht werd ik wakker en ik merkte dat ik bijna niet kon bewegen. Ik tikte mijn

vrouw aan, ik kon opeens niet praten. Zij zei doodleuk: "Slaap nu toch, jongen, we moeten straks weer op." (*lacht*) Maar ik bleef aandringen en op een gegeven moment knipte ze het licht aan en zag ze dat ik meteen naar spoed moest. Maar kijk, ik ben er weer bovenop! Ik heb er geen blijvend letsel aan overgehouden."

Wat zijn jullie roots?

Shai: "Onze verre voorouders komen uit India. Vier generaties terug zijn ze naar Suriname uitgeweken. In 1975 zijn ze, toen het land onafhankelijk werd, zoals heel wat Surinamers naar Nederland gekomen. Daar ben ik geboren en getrouwd."

"We zijn hindoes, maar mijn vrouw is geloviger dan ik. Ik ben van de protestantse richting, Aria: ik geloof niet in beelden. Mijn vrouw is dan weer van de katholieke versie, Senaten: zij hecht wél belang aan ceremonies en beelden. Maar we laten elkaar daarin volkomen vrij."

"Vijf jaar geleden verhuisden we naar Antwerpen; ik ben nu een Nederbelg (*lacht*). Mijn Nederlandse kennissen vragen vaak: wanneer komen jullie terug? Maar ik vind België een veel leuker land om te wonen. Jullie genieten veel meer van het leven, eten, drinken ..."

Is dat geen cliché? In Nederland kun je toch ook lekker eten en genieten?

Shai: "Dat komt omdat jullie het leven in Nederland als toeristen bekijken, dan zie je niet alles. In België is men minder gehaast. 's Avonds kun je in Antwerpen naar een restaurantje gaan en tot middernacht tafelen. In Nederland gaat iedereen om negen uur naar huis, in een restaurant kijken ze je buiten. Op het werk kan je hier in de pauze een lekker wijntje drinken, dat moet je in Nederland niet proberen: daar drinken ze water of melk (*lacht*)."

Nu gaan jullie weer voor een kindje. Ben je niet bang?

Shai: "Natuurlijk zijn we bang. We hebben alle opties bestudeerd: adoptie, draagmoederschap ... maar dat blijft toch wat anders dan je eigen kind. Zelf zou ik het nog wel accepteren, een adoptie of kind van een draagmoeder. Maar mijn vrouw wil die zwangerschap, zélf een kind dragen, het in haar buik voelen, ze wil die buik aaien. Ik weet niet precies wat in haar omgaat, ik zie het vanop een zekere afstand. We praten er vaak over, want we hebben allebei een sterke kinderwens, maar toch is het verschillend. En een adoptie ... we krijgen al een zekere leeftijd en de procedure is zo lang en moeilijk. Het kan jaren duren, ook in Nederland."

Voor wanneer plannen jullie het nieuwe kindje?

Shai: "We willen in mei de ivf opstarten, maar dan kan het nog even duren. Zwanger worden zal wel lukken, maar mijn vrouw heeft een baarmoederhalsinsufficiëntie (*Shai geraakt niet meteen uit het moeilijke woord*) en dat maakt het dragen van het kindje moeilijker. De dokters zijn voorzichtig. Ze raden aan om met één kindje te beginnen en dus plannen ze deze keer maar één embryo in."

Dat zullen geen gemakkelijke dagen zijn.

Shai: "We zijn sterk. We hebben samen een rouwproces doorgemaakt en veel gepraat. Het is een donkere periode die we nu achter ons hebben gelaten: wekenlang opgesloten in huis, geen zin in goedbedoelende bezoekers. Maar we hadden veel aan mekaar, we zaten op één lijn. Zo hebben we het verdriet achter ons kunnen laten en kijken we nu weer naar de leuke kanten van een kindje krijgen. We hadden ook namen. De eerste tweeling heette bijvoorbeeld Aden en Noah, maar na vier kinderen beginnen we een beetje door onze namen heen te geraken (*lacht*)."

Je bent ondanks alles zo'n vrolijk mens gebleven.

Shai: "Dat zal wel door mijn roots komen, ik heb een opgeruimd karakter. Dat heb je nodig, anders is het moeilijk om tegenslagen te boven te komen. Maar ik merk wel dat het me meer moeite kost om vrolijk te blijven dan tien jaar geleden. Toen ging het vanzelf, nu heb ik soms een opkikker nodig. Even lekker wandelen met mijn vrouwtje, naar een film gaan of iets doen om je gedachten te verzetten: dat zijn de dingen die helpen."

OPEN-DEUR WEEKEND 20 - 21 - 22 MEI 2016

Pruiken & Haarwerken
Sjaals - Mutsen - Petten
Special Care: Lingerie - Badmode
Kleding - Borstprotheses

ALTIJD
MOOI
TOUJOURS BELLE
www.altijdmooi.be

Kapucijnenvoer 209 • 3000 Leuven • Tel. 016 880 296 - 0476 45 50 83